

יו"ל ע"י מוסדות
שארית ישראל
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

דברי תורה
וסיפורים
מרבני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
מווילעדניק
זצוק"ל

שארית ישראל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרבנו על פרשת השבוע

נ"ח הוא ראשי תיבות נר חנוכה וגם ראשי תיבות חטאת נעורים, שבחנוכה יש תיקון לכל הנשמות, אפילו אותם שפגמו מאוד, שאפילו פתילות ושמנים שאין מדליקין בהם בשבת, מפני שהאור מסכסכת בהם (שבת כא.), פירוש אפילו אותם הנשמות שפגמו מאוד שהאור מסכסכת בהם, היינו שלא יוכל להתאחז בהם ח"ו ניצוץ האלוקות – מדליקין בהם בחנוכה, יש להם תיקון בחנוכה.

(עמוד קל)

ובחנוכה על ידי צדקה שנותנים לעניים נשלם הפרצוף, ולכן יש לחלק לעניים שמן זית או שעוה, וגם ליתן צדקה כפי יכולתו, ויהיה התיקון לפרצופו.

(שם)

'ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה' (בראשית מא טז)

פירוש יוסף הוא הצדיק שנקרא יוסף, שמוסיף בכל פעם בעבודת ה', אומר אל פרעה היינו הסטרא אחרא, כי פרעה הוא אותיות הערף (פע"ח שער חג המצות פ"א), 'בלעדי' פירוש שזה ידוע שהקליפה ינקתה מניצוץ הקדוש שבה המחיהו (פע"ח שער הפורים פ"ו), כי בלא זה לא היה לה קיום אף שעה אחת, וזהו שאומר הצדיק אל הסטרא אחרא 'בלעדי', היינו שממני לא יהיה לך חלק, רק 'אלוקים יענה את שלום פרעה', אלוקים הוא מלשון דין (ב"ר לג ג), משם יהיה שלומך וד"ל.

(עמוד עה)

**זמני
כניסת
ויציאת
השבת**

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
3:42	4:17	3:37	4:13	4:17	4:03	כניסת השבת
4:59	5:25	4:52	5:22	5:20	5:19	יציאת השבת
5:13	5:49	5:05	5:43	5:51	5:56	רבינו תם

אור התפילה

פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת התפילה

'סקילה' שריפה הרג וחנק (סנהדרין מט:), על דרך העבודה הוא כן, 'וסקלתו באבנים ומת' (דברים יג יא), הפירוש הוא, אם חס ושלום נתחייב סקילה. אזי העצה לזה 'באבנים' - המה האותיות, לומר האותיות והתיבות של תורה ותפלה בהתלהבות, אזי 'ומת', יהיה תיקון למה 'שהרשעים בחייהם קרוים מתים' (ברכות יח:), 'שריפה' היינו שיהיה לו התלהבות ורשפי אש לעבודת השם, ויתתקן אם ח"ו נתחייב שריפה. 'הרג וחנק', היינו שיאנס את עצמו לעשות מעשים טובים אף שאין לבו נוטה לזה, ויהיה תיקון אם חס ושלום נתחייב הרג וחנק.

'אם' חסר אחת מכל סמניה חייב' וכו' (יומא נג:). הפירוש הוא שחיסר או באהבת ה' או באהבת התורה או באהבת ישראל ח"ו וכו', כי 'קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולא חד' (זוהר ח"ג עג:), ורבן שמעון בן גמליאל אומר הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף, איתא בספרים 'עצי הקטף' מרמז על הכנעה, פי' שיהיה באחדות עם כל ישראל וד"ל.

(ליקוטים)

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

שבת חנוכה

בערב שבת מדליקים קודם נרות חנוכה, ואח"כ נרות שבת, ומברכים על הדלקת נרות החנוכה אף שעוד היום גדול, ובלבד שיהיה לאחר פלג המנחה, ויש ליתן כמות שמן שיוכל לדלוך עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים.

קטן שהגיע לחינוך המדליק נרות חנוכה - מספיק שידליק נר אחד גדול שידלק עד חצי שעה אחר צאת הכוכבים, ושאר הנרות מותר שיהיו קטנים.

אם מדליק על כסא - נעשה הכסא בסיס לדבר האסור, ואין להזיזו אף לאחר שכבו הנרות אלא כלאחר יד. ולא מועיל להניח עליו שעון זהב לעשותו כבסיס לאיסור ולהיתר אלא אם הוא על שולחן.

במוצאי שבת ישתדל שלא להתעכב בהדלקת הנרות. בבית הכנסת מדליקים לפני עלינו לשבח, ובבית יבדיל קודם ואח"כ ידליק א/ת הנרות.

הרה"ק ר' שלום מסקאהל בהרה"ק ר' שמואל זצ"ל

•

יום ה' ה' טבת - הרה"ק ר' אהרן מטיטוב בהרה"ק ר' צבי בן הבעש"ט הק' זצ"ל

הרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורה בהרה"ק ר' ישראל (אביר יעקב) זצ"ל

•

יום ו' ו' טבת - הרה"ק ר' יחזקאל שרגא משינווא בהרה"ק ר' חיים מצאנז זצ"ל

הרה"ק ר' חיים שלמה מקאסאני בהרה"ק ר' יהוסף (שמועה טובה) זצ"ל

הרה"ק ר' אלתר ישראל שמעון בהרה"ק ר' יעקב מנובומינסק זצ"ל

יום א' א' טבת - הרה"ק ר' אברהם משה בהרה"ק ר' שמחה בונים מפרשיסחא זצ"ל

•

יום ב' ב' טבת - הרה"ק ר' יעקב צבי בהרה"ק ר' יהושע אשר מפוריסוב זצ"ל

•

יום ג' ג' טבת - הרה"ק ר' אברהם בהרה"ק ר' יהודה צבי מסטרעטין זצ"ל

•

יום ד' ד' טבת - הרה"ק ר' גרשון חנוך העניך מראדזין בהרה"ק ר' יעקב מאיזביצא זצ"ל

וכתוב במכילתא של פרשת משפטים וכ"ה גם במסכת קידושין: 'תנו רבנן, ויצא מעמך הוא ובניו עמו. אמר רבי שמעון אם הוא נמכר, בניו ובנותיו מי נמכרים?! מכאן שרבו חייב במזונות בניו. כיוצא בדבר אתה אומר אם בעל אישה הוא ויצאה אשתו עמו. אמר רבי שמעון, אם הוא נמכר אשתו מי נמכרת?! מכאן שרבו חייב במזונות אשתו, ע"כ.

"ועתה", הגביה הסבא את קולו, "טוען אני בשם נשי ישראל, בניהם ובנותיהם, איך יכול השם יתברך לעשות תורתו פלסתר חס ושלוש?! ממאי נפשך - או שיתן מזונות לנשיהם, בניהם ובנותיהם או שימחוק מן התורה הקדושה את עשר התיבות הללו, שלא יהיו נכתבות לחינם, והן 'הוא ובניו עמו' ו'אם בעל אישה הוא ויצאה אשתו עמו'".

"אמנם ידעתי שהמקטרג יטען מצד השם יתברך שהעבדים אינם עובדים כראוי, ועל כך אני טוען שתי טענות: האחת - איה נמצא הדין הזה שאם העבד עצל שיסבלו בשל כך אשתו ובניו ותהיה רשות לאדונו להפסיד את מזונותיהם, שהרי אינם אשמים בזה כלל?! והטענה השנייה - הלא אם העבד אינו עובד כראוי זו אשמת האדון, שהרי הוא העמיד לכל עבד את יצרו הרע המסיתו ומפתהו תמיד לבל יעבוד את אדונו כדבעי. אם כן, זו מניעה מצד האדון ולא העבד, ולכן מדוע יסבלו נשיהם, בניהם ובנותיהם?!

רבותי, מוכן אני להישבע בנקיטת חפץ שאני יודע בבירור שאם לא היה האדון מעמיד את היצה"ר המסית, אז בוודאי כל יהודי היה עובדו בשלמות! והן יכול המקטרג מצד הנתבע שהשם יתברך יודע אשר לא כן הדבר ועל כן אינו רוצה להישבע הנתבע ויפטר, ואם לא רוצה להישבע או שאינו יכול להישבע, עליכם לפסוק כי מתוך שאינו יכול להישבע משלם או שהנתבע ישבע ויטול". הסבא סיים את דבריו. הדיינים עיינו מעט בדין ואילו הסבא עמד בצד והחריש.

אחרי כמה רגעים קמה כל העדה וקראו יחד שלוש פעמים: "הדין עם רבי לייב בן רחל שהשם יתברך מחויב בכל אופן שהוא לפרנס את נשי ישראל עם בניהם ובנותיהם, וכשם שהסכים בית דין של מטה, כן יסכים בית דין של מעלה". הסבא ציווה על משמשו להביא יין שרף עם לעקאח, וכולם אכלו ושתי 'לחיים' בשמחה רבה. לפנות ערב נסעו כל עשרת הצדיקים, כל איש לעירו.

כעבור חמישה ימים פרסמו כל העיתונים כי ממדינת סיביר החלו להוביל למדינת רוסיה אלפי כורים חטים וכל מיני דגן כי שם היו התבואות לרוב ובזול, אלא שלא היו להם דרכים להובילם לרוסיה, ועתה מצאו לפתע דרכים. תקף ומיד היה הכול ובזול כי הסוחרים מיהרו למכור את תבואתם טרם שיבואו התבואות מסיביר, וכאשר הגיעו התבואות נעשה שובע גדול בכל הארץ.

בשנה השלישית לשבתו של הסבא משפולי על כס הרבנות בעירו הייתה שנת רעב גדולה, והיהודים סבלו ממנה במיוחד. הסבא משפולי דאג במשך כל השנים למחסורם של כל מעוטי היכולת, ובאותה שנה נבצר ממנו הדבר. צעקת אלפי עניים ובמיוחד נשים וטף הגיעה לאוזניו ושללה את מנוחת נפשו.

מפאת צערו אכל במשך חודשים רבים רק לחם ושתי תה. הרעב התפשט ברוסיה ותקף את כל היהודים. רבנים רבים כתבו מכתבים לסבא הקדוש, ואמרו כי הוא מלומד בניסים כמו נחום איש גמזו, ולכן עליו להרעיש עולמות כדי לבטל את הגזירה.

הסבא כתב מכתבים לעשרת גדולי הדור שיבואו מיד לשפולי, וכשהגיעו הושיבם מסביב לשולחן ואמר: "דעו רבותי שיש לי דין תורה עם הקדוש ברוך הוא, ואני ממנה אתכם לדיינים! על פי דין התובע הולך למקום הנתבע, אבל מכיוון שאין אתר פנוי מאלוקותו יתברך, ובפרט כאן שיש עשרה שהשכינה בוודאי שורה עליהם, על כן יוכל להתקיים כאן דין התורה".

הסבא ציווה על שמשו שיכריז: "בציווי העדה הקדושה שנמצאת כאן, הנני מכריז שהרב ר' לייב בן רחל תובע את השם יתברך לדין תורה בחדר הזה בעוד שלושה ימים!".

במשך שלושת הימים ישבה העדה הקדושה בתענית והתפללה במניין, ולא הייתה רשות לאיש להיכנס פנימה, פרט לשמש שדאג להצטרקותם. כאשר נכנס השמש לבו נמס מקול תפילתם ובכיים של הקדושים.

ביום הרביעי לאחר התפילה נכנס השמש, סידר כיסאות לכל הצדיקים וכולם ישבו מעוטפים בטלית ותפילין. היה זה מחזה מרהיב. הסבא ציווה על השמש להכריז שדין התורה מתחיל.

לאחר מכן פתח ואמר: "בשם כל הנשים והילדים של יהודי ארץ רוסיה הנני תובע את השם יתברך לדין תורה! מדוע השם יתברך גוזר על הרעב להשחיתם חס ושלוש?! כיוון שהקב"ה נתן לנו את התורה מחויב גם הוא לקיימה, כפי שמובא בתורה בעל פה.

וכיוון שכתוב בתורה 'כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם', פירוש שעם ישראל הם עבדיו לעולמי עד. כידוע שיש לכל בני ישראל משפט של עבד עברי.

והוא סיפר לי שממש לאחרונה שמע על הצדיק פועל
הישועות רבינו ישראל דוב בער מווילעדניק זי"ע שהבטיח
שכל מי שיגע בידית דלתו יושע. אמנם לא יכולתי אז
לנסוע לציון הצדיק. אבל הבטחתי שאם הענין יתהפך
לטובה אערוך סעודה ביום ההילולא של הצדיק.

כעבור כמה ימים פנה השותף הנוכל בשנית לבית
המשפט, בטענה שיחייבו אותי בסכום נוסף של ריביות,
ואף רצה שימכרו את הדירה שלי.

אבל אז התרחש המהפך הגדול - - -

השופט, כששמע את הבקשה הזו, אמר לו שלאחרונה
הוא לא כל כך שלם עם ההחלטה שלו, והוא מחכה לערעור
מצדי, ואז הוא ישנה את החלטתו.

אני אכן הגשתי ערעור מיד לאחר המשפט, ובדיון
הנוסף שהתקיים לאחר הערעור קיבל השופט את
טענותי, ופסק שאיני צריך לשלם לו כלום.

יצאתי מבית המשפט שמח וטוב לב תוך שאני מודה
להשי"ת על כל חסדיו המרובים. אגב, הנוכל לאחר פרסום
הפרשייה ברח לחו"ל [ואיך אמר לי חבר: ארץ ישראל
הקיאה אותו...].

לאחר מכן כשהסתכלתי במסמכים, ראיתי שהיום שבו
קיבל השופט את ההחלטה ליזכות אותי – היה ביום כ"א
טבת, יום ההילולא קדישא של רבינו זי"ע.

מאז אני משתדל לערוך בכל שנה סעודת יארצייט
לזכרו של רבינו זי"ע, ולהודות ולהלל להשי"ת על ניסיו
וחסדיו שעושה בכל עת עימנו, ועל ששתל צדיקים בכל
דור שבכוחם להושיע בחייהם ואף לאחר פטירתם.

לפנינו סיפור ששמענו מכלי ראשון. המספר הוא יהודי
חשוב מותיקי תושבי עיר התורה והחסידות ביתר עילית,
המגולל את סיפור הישועה שלו, [אנו מביאים את הסיפור
בשינוי פרטים, מחמת הרגישות שבדבר]. מכאן ואילך
רשות הדיבור נתונה לו: היה זה לפני כמה שנים, רציתי
להקים עסק כלשהוא והייתי זקוק לשותף, לאחר מאמצים
ובירורים מצאתי שותף נאמן, יהודי שהיה נראה ירא ושלם.
ב"ה בתקופה הראשונה העסק הצליח במיוחד.

לאחר תקופה חשבנו להרחיב את העסק, וההרחבה
כמובן הייתה כרוכה בהשקעה גדולה, ולכן החלטנו
שהשותף יקח הלוואה גדולה על שמי, ואני, בתמימותי
סמכתי על השותף שינהל את כספי ההלוואה. אבל
השותף, על אף שהיה נראה כיהודי ירא שמם ומדקדק
בקלה כבחמורה, היה נוכל מדופלם, ועקץ אותי בסכום
ההלוואה הענק [שהיה בן כמה מאות אלפי שקלים],
והשתמש בכספים לצרכיו הפרטיים.

בהתחלה לא כל כך הבנתי שמדובר בעוקץ. אבל ברגע
שהבנתי שהוא משתמש בזה לצרכיו האישיים לא
הסכמתי לשלם את ההלוואה. ואז התחילו דרכיו להיפרד,
ולאד תקופה הוא תבע אותי בבית המשפט שאשלם לו את
כל סכום ההלוואה בתוספת ריביות שהסתכמו בסכום
גדול בהרבה מסכום העוקץ עצמו.

בחשש רב הגעתי לבית המשפט. באתי ללא עורך דין
בגלל שלא היה לי כסף לממן את העלויות הרבות. והשופט
אכן חייב אותי לשלם לו את כל הסכום.

יצאתי מבית המשפט סהרורי, ולא ידעתי מה לעשות
עם עצמי. פניתי לחבר טוב שלי הלוא הוא הרה"ח ר' י. ח.
פ. [מחשובי אברכי עיר הקודש טבריה].

